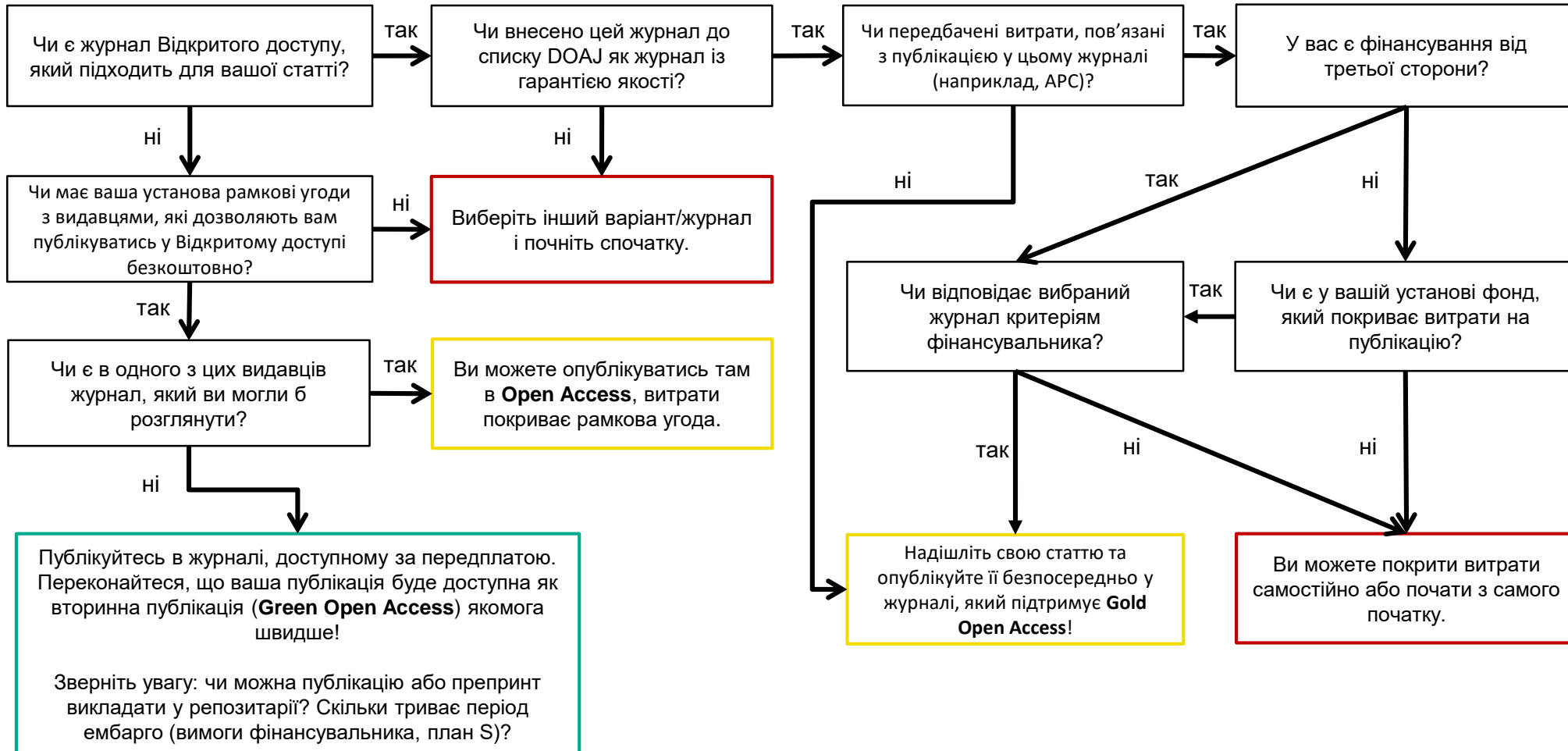

Ваші варіанти для публікації статті в Open Access

Ви вирішили опублікувати свою статтю у Відкритому доступі (Open Access). Які варіанти публікації доступні для вас і який спосіб вам підходить?

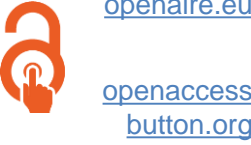
СТАРТ

Пошук літератури у Відкритому доступі

Численні пошукові системи спеціалізуються на спеціалізованих виданнях з Відкритим доступом (Open Access) і забезпечують вільний доступ до повних текстів у всьому світі.

Назва	Опис
 BASE base-search.net	Білефельдська академічна пошукова система є однією з найбільших у світі пошукових систем академічних веб-документів. Індекс включає понад 240 млн документів від понад 8000 постачальників даних . Близько 60% записів у Відкритому доступі.
 CORE core.ac.uk	CORE поставив перед собою завдання зібрати всі дослідження у Відкритому доступі в усьому світі. Це найбільша у світі колекція повних текстів у вільному доступі з понад 200 млн записів.
 dissem.in	Dissem.in пропонує пошук повних текстів, розпізнаючи публікації за платіжними бар'єрами («paywall») і пропонує їх авторам завантажити одним кліком завантажити їх у відкрите сховище.
 Europe PMC europe.pmc.org	Платформа надає доступ до всесвітньої колекції наукових публікацій і препринтів. Серед них 38,3 млн тез, 6,7 млн повних текстів статей, 27 430 книг і документів, та 246 543 препринтів.
 WorldCat® oclc.org/en/oaister	OAister — це об'єднаний каталог із більш ніж 50 млн наборів даних у відкритому доступі. Вони повністю доступні через WorldCat.org і відображаються як результати пошуку поряд із записами тисяч бібліотек зі всього світу.
 OpenAIRE explore.openaire.eu	OpenAIRE Research Graph є однією з найбільших колекцій відкритих даних. Зведено близько 450 млн наборів метаданих. Після процесів очищення та класифікації вона включає близько 100 млн публікацій, близько 8 млн наборів даних, близько 200000 продуктів дослідження програмного забезпечення та 8 млн інших документів, які пов'язані один з одним семантичними зв'язками.
 openaccess button.org	Дозволяє здійснювати пошук за назвами, ідентифікаторами, URL або цитатами. Якщо публікації немає у Відкритому доступі, про неї можна автоматично запитати у авторів статті.
OSF osf.io	Open Science Framework — це міждисциплінарна платформа для пошуку статей, даних і матеріалів, а також для керування власними дослідженнями та співпраці.
SHARE share.osf.io	Відкриті інструменти та сервіси SHARE допомагають об'єднати наукові роботи, поширені в різних дослідницьких екосистемах, щоб зробити їх більш доступними.

Пошук літератури у Відкритому доступі

Деякі плагіни або розширення для браузерів підтримують пошук версій наукових статей у Відкритому доступі.

Назва	Опис
 openaccessbutton.org	Серед інших інструментів OA.Works також пропонує розширення для браузера Open Access Button, яке забезпечує безкоштовний і законний доступ до публікацій або автоматично запитує про них у авторів.
 oahelper.org	OAHelper підтримує пошук версій статей у Відкритому доступі. Він доступний як додаток для iOS або як розширення браузера для MacOS, Chrome або Firefox.
 unpaywall.org	Unpaywall пропонує розширення для браузера Chrome і Firefox. Він здійснює автоматичний пошук версій публікацій у Відкритому доступі. Unpaywall надає доступ до понад 28 млн повних текстів у вільному доступі.

Крім того, існують спеціальні пошукові ресурси для пошуку книг і журналів відкритого доступу.

Назва	Опис
 oapen.org	Електронні книги з гуманітарних та суспільних наук у Відкритому доступі на бібліотечній платформі OAPEN.
 directory.doabooks.org	Directory of Open Access Books — це каталог рецензованих монографій та книговидавців Відкритого доступу. Він містить понад 30 000 книг у Відкритому доступі від понад 400 видавців.
 doaj.org	Directory of Open Access Journals індексує високоякісні, вільнодоступні та рецензовані журнали. Він містить понад 15 000 журналів, понад 10 000 журналів без APC і понад 15 млн публікацій.
 qoam.eu	Ринок наукових журналів, які публікують статті у Відкритому доступі, містить понад 40 000 журналів Відкритого доступу. Оцінка якості журналів у QOAM базується на академічному краудсорсингу.

Контрольний список якості журналів Відкритого доступу

РОЗРОБКА

ДЛЯ ПОТРЕБ

ЗА СПРИЯННЯ

УКРАЇНСЬКОЮ

Що означає якість у контексті Відкритого доступу?

Виконання вимог

- Відповідність науковим стандартам
- Технічні стандарти
- Організаційні основи

Суб'єктивна оцінка

Загалом: актуальність прозорості і достовірності місця публікації!

Але: Значення конкретних вимог і процедур може відрізнятися залежно від професійної культури.

Забезпечення якості в журналах Відкритого доступу

Залежно від дисципліни загальними є різні процедури забезпечення якості статей:

- Рецензенти: експертне рецензування колегами поза редакцією
- Редакційна колегія
- Публікація попередніх версій (препринтів)

Загалом порядок не відрізняється від того, що є в передплатних журналах.

✓ Контрольний список якості журналів Відкритого доступу

Чи є видавець учасником однієї з наступних ініціатив?

- Open Access Scholarly Publishers' Association ([OASPA](#))
- Committee on Publication Ethics ([COPE](#)) → також для «журналів невідкритого доступу»

Журнал внесено до баз даних і довідників, де перевіряють якість?

- Directory of Open Access Journals ([DOAJ](#))
- Міждисциплінарні: напр. Web of Science, Scopus
- Галузеві: напр. [Pubmed](#) (медицина), [PhilPapers](#) (філософія), [ERIH PLUS](#) (гуманітарні науки)

Але: Молоді журнали можуть бути (поки що) не включені до ініціатив чи баз даних, тому має сенс оцінювати за іншими критеріями.

Як можна перевірити?

- [Контрольний список](#) від **Think. Check. Submit.**
- Зорієнтуватись дозволяють каталоги та т. зв. білі списки

Що таке Predatory Publishing («хижацьке видавництво»)?

Це бізнес-практика, у якій стягується плата за публікацію (напр., APC (плата за обробку статті)), але редагування статей або процес забезпечення якості не відбувається або не проводиться в повній мірі.

- Без рецензування та тривалого архівування статей
- Може стосуватись журналів, видавництва та конференцій

Але: Це не обов'язково свідчить про низьку якість опублікованих у таких виданнях публікацій!

Інші критерії оцінювання

Оцінка місця видання

- Інформованість про журнал
- Репутація редакторів і авторів
- Зв'язок з установами або спеціалізованими товариствами

Прозора інформація про послуги та витрати

- Перевірка якості публікації (напр., рецензування)
- Постійний ідентифікатор (напр., DOI) і довгострокова доступність
- Зазначення інформації про ліцензію (напр., CC BY)

Якщо не можете визначитись?

- Поспілкуйтеся з колегами
- Ви завжди можете отримати консультацію у бібліотекарів, яким довіряєте

Застереження

- Агресивна реклама електронною поштою (масова розсилка/спам)
- Немає чіткої, прозорої інформації про процес рецензування
- Немає чіткої, прозорої інформації про вартість публікації
- Ім'я видавця не вказано чітко на головній сторінці журналу, а контактну інформацію важко ідентифікувати
- Неправдива інформація, напр. про членів редакційної колегії, імпакт фактор, ISSN тощо.
- Численні орфографічні помилки на сайті
- Імітація дизайну або схожість назви з відомими науковими журналами